

שיח ושיג בפרשה

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יַצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם:" (ו',ג')

פירש רש"י, אל האבות. לכאורה תשאל ילד בכיתה א' מי זה האבות של ישראל הוא יגיד לך אברהם יצחק ויעקב, א"כ מה רש"י צריך לפרש זאת? ותירץ החת"ם סופר זיע"א שהמילת אבות כאן שרש"י התכוון זה מלשון **תאב** דהיינו משתוקק, שאם יבוא אדם ויאמר אברהם נולד כבר על מנת להיות אברהם ואני נולדתי להיות שום דבר, זה לא נכון. אלא אברהם אבינו היה תאב ומשתוקק לעשות רצון אביו שבשמים גם בגיל מאה, וחוס היום, ויום השלישי למילתו, לכן הוא יצא אברהם אבי האומה הישראלית.

וזה גם הפירוש בתפילת שמונה עשרה, אלוקינו ואלוקי אבותינו, ושוב אומרים אלקי אברהם וכו' אלא גם כאן איך נעשו אברהם יצחק ויעקב, מאבותינו, שהיו תאבים ומשתוקקים לעשות רצון אבינו שבשמים. וזה מה שאומר דוד המלך אשרי איש ירא את ה' **במצוותיו חפץ מאד**, איך אתה יכול לדעת אם האדם שעומד לפניך הוא ירא ה' - תראה איך הוא מתפלל איך הוא לומד איך הוא מברך, אם בהתלהבות ובחפץ לב, זה ירא ה'.

ומעשה שהיה עם איזה צדיק גדול שבירך על איזה תפוח ואכל, והשמש שלו גם לקח תפוח ובירך ואכל, ואז השמש פנה לרבו ואמר לו: ילמדנו רבינו, למה אליך באים כולם להתברך וברכותיך מתקיימות ואילו אני רק שמש, מה אני שונה ממך? אתה אוכל תפוח גם אני אוכל, אתה מברך גם אני מברך, מאי שנא? אמר לו הרב, תדע לך שאני לא רציתי בכלל לאכול תפוח אלא רק נתעורר בי רצון עז והשתוקקות להודות לבורא העולם שלא עשני גוי ושם חלקי מיושבי בית המדרש ואני בריא ושלם. רק שאסור לברך סתם זה ברכה לבטלה, אז לקחתי תפוח וברכתי, וכדי שלא יהיה ברכה לבטלה אז אכלתי. אבל אתה רצית לאכול תפוח, אבל אתה ברוך ה' לא רשע, לכן ברכת לפני שאכלת, וא"כ מצא את ההבדלים.

"וַיַּט אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ עַל מִימֵי מִצְרַיִם וַתַּעַל הַצְּפִרְדֵּעַ וַתִּכַּס אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם:" (ח',ב')

אבל אלה שנכנסו לתנורים הבווערים לא מתו כי הם מסרו את נפשם למען שמו יתברך ומי שמוסר נפשו למען בורא עולם נפשו ניתנת לו במתנה וידוע המעשה עם אמו של החזון אי"ש שהרופאים אמרו לה שאסור לה להיות בהריון כי אם היא תלד היא עלולה למות בלידה ח"ו, אבל היא האמינה בה' וסמכה על בורא עולם והתעברה ונולדו בנים ועוד בנים 18 במספר.

ומעשה נוסף באשה צדיקה מבני ברק שהיתה בסוף חודש התשיעי להריונה וביום שבת קודש הלכה לרמת גן למונית מסוימת ואמרה לו אני אשב במונית וכמובן שאשלם על כל הזמן שאשב אבל ברגע שאומר לך לנסוע תיסע הנהג כמובן הסכים גם לא מבזבז דלק וגם מקבל כסף מה טוב מזה? והאשה ישבה וישבה ובצאת השבת הרגישה האשה צירים ואמרה לו לנסוע, נסעו לביה"ח והאשה ילדה בן בשעה טובה. והכינה מעטפה עם כל הכסף שצריכה לשלם לפי החשבון ונתנה לבעלה שיתן לנהג מונית.

אבל הנהג מונית סירב לקבל ואמר לבעל אני חושב שלא האשה צריכה לשלם לי אלא אני הוא זה שצריך לשלם לה, אני כל שבת עוזב את האשה והילדים ומוכר את השבת בשביל עוד מאה או מאתיים שקל, והיום ראיתי דבר שזעזע אותי עד עמקי נשמת, אשה בסוף חודש תשיעי עומדת ללדת ומותר לה לנסוע בשבת אבל היא לא מסוגלת לנסוע כל עוד לא ממש צריך ומשלמת על זה הרבה כסף? אז מה אתי, מה אני גוי?!! האשה הזאת לימדה אותי לשמור שבת מהיום אני שומר שבת ואתה עוד רוצה שהיא תשלם לי? (ובחרת בחיים הרב יפתח סופר שליט"א)

ישראל לסגולתו

לְסִיּוּם - קִנְיָה וְשִׁנְיָה מֵהַצְּלַחַת הַשָּׁנָה בַּתּוֹרָה וְכִדּוּמָה הַמִּשְׁךְ

הַתְּבָאָר לָנוּ כִּי מִדַּת הַכְּבוֹד הִיא אֲשֶׁר הִפְכָה אֶת הַרְדִּיפָה אַחַר הַמּוֹתְרוֹת, הַהַצְּלָחָה הַמְדַמָּה וְהַתְּפָרוֹת הַהַבְּרָתִית בְּכָל תְּחִימוֹת הַחַיִּים, לְאֵלֵל הַאֲנוּשׁוֹת. לוֹ הָיוּ בְּנֵי אָדָם בּוֹחֲנִים אֶת הַצְּלַחַת בְּקִנְיָה מִדָּה שֶׁל אֶמֶת, כִּי אִזּוֹ קֵל הָיָה לָהֶם יוֹתֵר לְהַחֲלֹץ מֵהַשְּׁפָעַת הָעוֹלָם הָרוֹעֵשׁ וְהָרוֹגֵשׁ וְהָיוּ מִרְפִּים מְאוֹתָהּ תְּפָרוֹת אֵין סוֹפִית, וְהָיוּ מְשִׁיגִים אֶת הָאֲשֶׁר הָאֶמֶתִי אֲשֶׁר הַאֲנוּשׁוֹת בּוֹרְחַת מִמֶּנּוּ בְּמִרוּצָתָהּ.

וְכַתֵּב הַרֵב "רוּחַ חַיִּים" (אבות ו, ו): יְכוֹל אָדָם לְהַסְפִּיק בְּלִמּוּדָיו בְּשָׁעָה אַחַת שֶׁל שְׂמִיחָה יוֹתֵר מִהַרְבֵּה שְׁעוֹת שֶׁל עֲצָבוֹת. (ר' יעקב ישראל לוגאסי)

אמונה

מז. מה שישׁרָאֵל הוֹלְכִים בְּגִלוֹת מְאֵמָה לְאֵמָה, הוּא סִימָן שֶׁיִּבּוֹא מְשִׁיחַ. (ספר המידות)

השתתפות קרובים אבלים בחתונה

קרובי החתן או הכלה שנמצאים בתוך שנה לפטירת הוריהם, או בתוך שלושים לפטירת שאר קרובים, רשאים להשתתף בחופה של קרוביהם, כדי לשמוע את קריאת הכתובה וברכות הנישואין, ואחר כך יצאו החוצה. ואם ישיה לחתן צער מֵאֵי השתתפותם בשמחתו, יכנסו לאולם בשעת הארוחה כשהתזמורת הפסיקה לנגן, ורשאים להשתתף בסעודה וישמחו כמלצרים. וכשהתזמורת מתחילה לנגן, יעזבו את האולם. (ראה בספר ילקוט יוסף (חלק ז סימן יח סעיף יד) בשם מרן הראש"ל זצ"ל) חתן וכלה שרוצים שרב מסויים יקדש אותם, ואותו הרב נמצא בשנת האבל על אביו או אמו, ואם יסרב להם, החתן והכלה יהיו בצער, ואין לו אפשרות להתחמק מהם, מותר לו לסדר להם קידושין, ומיד בסיום החופה יצא מהמקום. (כן כתב בשו"ת עטרת פז (חלק ב אה"ע"ז סימן ד), והוסיף שגם זמר שמשורר שלא על מנת לקבל פרס, אלא לשם שמים כדי לשמח חתן וכלה, והוא בשנת האבל על אביו, והחתן והכלה מפצירים בו מאוד שישורר בחופתם, מותר לו לשורר להם בשעת החופה בפה בלבד בלא ליווי שום כלי נגינה, ומיד בסיום החופה צריך לצאת מהמקום. ומכל מקום כל שיכול להמנע נכון וראוי לעשות כן. ע"ש.) וראה בשו"ת שרגא המאיר (חלק ח סימן פו), שהתיר לאבל שנמצא בתוך שנה לפטירת אביו או אמו, לנגן בשמחת חתן וכלה לצורך פרנסתו, כיון שבעבודתו טריד, ואינו מתכון להנות. ע"ש. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

כעת תוכל ללכת /חב"ד

בשעת ערב מאוחרת בא החסיד ר' ישעיהו שיינברגר אל ביתו של האדמו"ר מקרסטיר, רבי ישעיה שטיינר, שכונה בפי כל רבי ישעיה'לה. זה היה יום ראשון בערב, והחסיד ביקש לקבל את ברכתו של רבו לפני שובו לביתו. מכיוון שבא מאוחר, היה אחרון בתור. הוא נכנס לחדרו של הצדיק אחר חצות הלילה, ונתקבל באהבה ובחיבה, כפי שנהג האדמו"ר לקבל כל יהודי. רבי ישעיה'לה לחץ את ידו לברכת שלום, אך הוסיף להחזיק בה ולא הרפה ממנה. הוא הביט בו במבט דואג וחזר ואמר שוב ושוב: "ייהיה בסדר", "ייהיה בסדר". שפתיו מלמלו תפילה, והחסיד לא הבין על מה ולמה. השעות נקפו והוא הוסיף לעמוד כך ליד רבו, ידו אחוזה בידו. רק כשהאיר הבוקר כאילו התנער הצדיק משרעפיו, פניו האירו ובנימת הקלה אמר: "כעת אתה יכול ללכת"...

תשע נפשות גידלו ר' ישעיהו שיינברגר וזוגתו לאה בביתם בעיר אסטרגוס העתיקה שבצפון הונגריה, המכונה 'הוויטיקן של הונגריה'. ר' ישעיהו היה יהודי מלומד וירא-שמים וגם פיקח ורחב-אופקים. כך נתקבל למרצה בכיר בבית-הספר הממלכתי ההונגרי, וממשרה זו התפרנס בכבוד. לאחר זמן פוטר ממשרתו ועבר למסחר עתיקות. הוא היה סוחר נודד בין כפריים עניים, קונה מהם בפרוטות חפצי עתיקות, ואותם היה מוכר בשובו לעיר.

במסעותיו נזדמן לו אל האדמו"ר מקרסטיר. בכל פעם שהיה באזור היה מבקר אצלו לפני שובו לביתו. מעמסת ניהול הבית הייתה על כתפי אשתו. כדי לסייע לה, שכר ר' ישעיהו משרתת לא-יהודייה, זו התגוררה בביתם, וסייעה בטיפול בילדים ובניהול משק הבית. בכל יום ראשון הייתה הנערה פטורה מעבודתה, כמקובל במקום. במרוצת הזמן החלו ימי החופשה השבועיים להיות בעייתיים. הנערה הייתה יוצאת לבלות ושותה לשוכרה, והייתה חוזרת הביתה בשעה מאוחרת, מצליחה אך בקושי לעמוד על שתי רגליה.

בעלת הבית חששה מהשפעתה השלילית של המשרתת על הבית, והחליטה להפסיק התנהגות זו. היא חיפשה דרך למנוע מהנערה לבלות עד מאוחר, והודיעה לה כי בחצות הלילה תיסגר הדלת ואם תאחר לשוב תישאר בחוץ. היא גם איימה לכתוב להוריה ולספר להם על התנהגותה.

ביום ראשון שלאחרי-כן חזרה הנערה להוללות ולשכרות ושבה הביתה מאוחר. היא קיוותה כי בעלת-הבית תרחם עליה ותקום ממיטתה לפתוח לה את הדלת. דפיקותיה נשמעו היטב, אך בעלת-הבית החליטה ללמדה לקח ולא פתחה לה.

הנערה נבהלה ונתקפה פחד וחרדה. היא חששה שגברתה תממש גם את האיום השני. היא הלכה לעבר נהר הדנובה וברגע של ייאוש הטילה את עצמה אל המים.

בדרך פלא נעשו המכפלות שבשמלתה כמצוף ומנעו ממנה לטבוע. כמה שעות צפה על המים, מטושטשת ומעורפלת. כשהאיר השחר עבר במקום חייל הונגרי והוא הבחין בה והצליח למשותה מן המים.

סיפור טביעת הנערה והצלתה בידי החייל התפרסם במהירות. מכיוון שנסיונות המקרה לא היו ידועות, ובשל היחסים הרעועים בין היהודים לגויים, שימש הדבר עילה לכנסייה ולראשי הכמורה להשחית את חרצובות לשונם נגד היהודים. בין הגויים נפוצה גרסה כי יהודים התכוונו להטביע את הנערה במי הנהר ולהעלים את גופתה. הדבר היה עלול לגרום לפוגרומים נגד היהודים.

ר' ישעיהו לא ידע מאומה על כל הנעשה והגיע שמח וטוב-לב לביתו. כאן נכונה לו הפתעה. המון רב התקהל ליד הבית. האווירה הקשה הורגשה היטב באוויר. אך בקושי הצליח לפלס לו דרך ולהיכנס פנימה.

בדמעות סיפרה לו אשתו את אשר התרחש. לא עבר זמן רב ושוטרים באו אל הבית ולקחו את ר' ישעיהו עמם לחקירה.

באומץ ובשפה ברורה הצליח ר' ישעיהו, ששמו הטוב עדיין הלך לפניו, להוכיח את חפותו באוזני החוקרים. הללו נראו מאוכזבים במיוחד כשנקראה הנערה לתת עדות, ובמו פיה סתרה את כל השמועות. היא הודתה כי הסיבה להימצאותה מחוץ לבית הייתה הפרת ההסכם עם בעלת-הבית, והיא, ברצונה שלה, החליטה להטיל את עצמה אל הנהר.

הרוחות בעיר נרגעו. ר' ישעיהו חזר לביתו וליבו מלא שבח והודיה לה'. בעודו משחזר באוזני אשתו וילדיו את מסעותיו, נזכר במה שאירע לו אצל הצדיק בלילה שעבר. פתאום נעשה בשרו חידודין-חידודין. הוא הבין פתאום את משמעות מילותיו הקדושות.

חישוב מהיר העלה כי באותן שעות שבהן אחז הצדיק בידו הייתה הנערה בנהר בסכנת חיים, ונראה שהצדיק דאג מהסכנה העלולה לצמוח מכך למשפחתו של ר' ישעיהו וליהודים כולם. רק לפנות בוקר, כאשר נמשתה הנערה מן המים, הוסר חששו של הצדיק, ואז היה יכול לשלוח את החסיד לדרכו לשלום.

(על-פי עדותו של ר' אברהם שיינברגר, בנו של ר' ישעיהו. נכתב בידי נכדתו הרבנית רחל רוט ונכדו הפרופ' יוסף פליישמן. לרגל יום-השנה לפטירתם של ר' ישעיהו שיינברגר וזוגתו לאה, בדי' ובה' בשבט)